

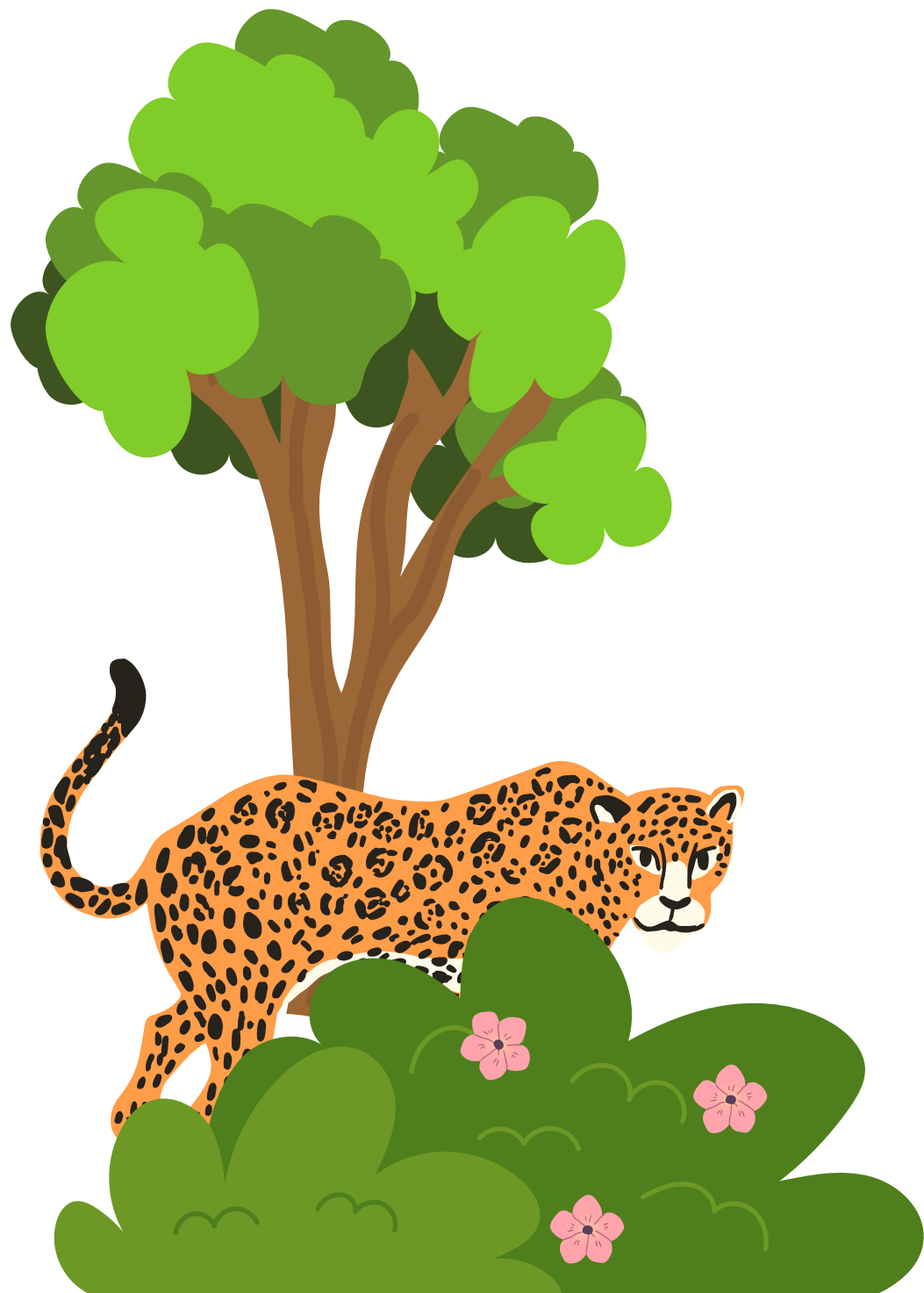
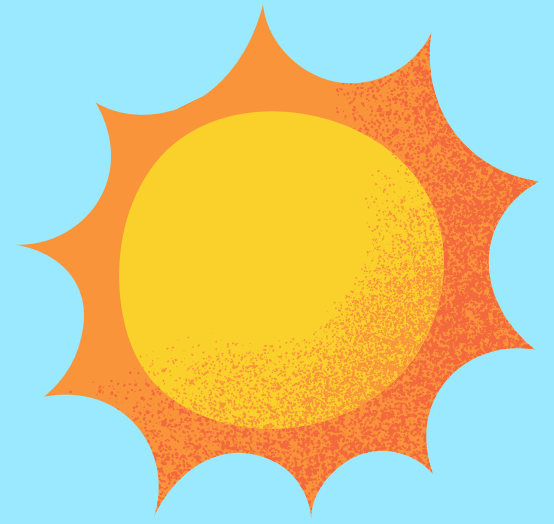
บทเรียนที่

8

กิจกรรมบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์

สาระการเรียนรู้

1. | ลูกเสือกับจิตอาสา
2. | ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์
3. | ความหมายและความสำคัญของการสังคมสงเคราะห์
4. | หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์
5. | ลักษณะและวิธีการสังคมสงเคราะห์
6. | ปัญหาในหน่วยงานด้านการสังคมสงเคราะห์
7. | หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสังคมสงเคราะห์

1

ลูกเสือกับจิตอาสา

จิตอาสา หรือ จิตสาธารณะ (Public Consciousness หรือ Public Mind) หมายถึง จิตสำนึก เพื่อส่วนรวม และคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็น ของผู้ใดผู้หนึ่ง จิตสาธารณะ จึงเป็นความรู้สึกถึง การเป็นเจ้าของในสิ่งที่ เป็น สาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและ บำรุงรักษารวมกัน

ประโยชน์ของการมีจิตอาสา

1. ทำให้เกิดความสุขที่ใดเปนผู้ให้
2. ทำให้ได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
3. เปนการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับความเดือดร้อน
4. เปนการสร้างความประทับใจแก่ผู้ได้รับการช่วยเหลือ
5. ทำให้เกิดความสมานฉันท์และความสามัคคี
6. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ใดช่วยเหลือผู้อื่น
7. เปนการแสดงบทบาทและคุณค่าของตนเอง
8. เปนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. ได้รับการยกย่องเชิดชูในฐานะที่เป็นพลเมืองดี

คุณธรรมของการเป็นพลเมืองดี

1. ลูกเสือควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
2. ลูกเสือควรรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และเคารพในมติของเสียงส่วนมาก
3. ลูกเสือต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต
4. ลูกเสือต้องมุ่งเน้นความสามัคคี
5. ลูกเสือควรมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อผลจากการกระทำชั่ว
6. ลูกเสือต้องมีความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเองต่อการทำความดี
7. ลูกเสือต้องส่งเสริมให้คนดีปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ

จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

จริยธรรม มาจากคำว่า **จริยะ** กับ **ธรรมะ** จริยะ หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรมะ หมายถึง คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประเพณีปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งของทั้งหลาย

จริยธรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของลูกเสือวิสามัญ

1. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ความมีระเบียบวินัย
3. มีความกล้าหาญทางจริยธรรม
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความเสียสละ
6. มีความตรงต่อเวลา

2

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์

ในสังคมมนุษย์เรานั้น ทุกคนไม่สามารถอยู่โดดตามลำพัง จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social Animal) ดังที่อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีกผู้ยิ่งใหญ่ ได้กล่าวไว้ การอยู่รวมกันของมนุษย์มีความ สลับซับซ้อน แต่ละกลุ่มต่างมีกฎเกณฑ์ของการอยู่รวมกัน เพื่อ ความผาสุกของหมู่คณะและสังคม เมื่อมนุษย์มาอยู่รวม กันเป็นหมู่ เป็นแหล่ง เป็นสังคม และประเทศชาติ มนุษย์จึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การสังคมสงเคราะห์เริ่มมีมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 ในประเทศอังกฤษ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะ แก้ไขปัญหาสังคม ที่มีอยู่ในขณะนั้น สำหรับในประเทศไทยเกิดขึ้นมานานแล้ว โดยเป็นการช่วยเหลือทั้งใน ระดับประชาชนกับประชาชน หรือความช่วยเหลือที่พระมหากษัตริย์ให้แก่ประชาชน

ลูกเสือวิสามัญซึ่งถือกันว่า การบริการเป็นหน้าที่ ก็จะต้องมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การให้ ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือการสงเคราะห์ผู้ที่เดือดร้อนหรือมีปัญหา จึงกล่าวได้ว่าการสังคมสงเคราะห์ เป็นงานหลักของลูกเสือทุกคน

3

ความหมายและความสำคัญ ของสังคมสงเคราะห์

การสังคมสงเคราะห์มีความสำคัญ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายมหาศาล ดังนี้

1. | เป็นการแก้ไขปัญหา (Problem Solving)
2. | เป็นการป้องกัน (Prevention)
3. | เป็นการบำบัดรักษาหรือการบริการ (Treatment or Services)
4. | เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนา (Promotion or Development)

4

หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์

หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์ มีปรัชญาอยู่ว่า ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves) หมายความว่า การที่นักสังคมสงเคราะห์จะช่วยผู้ที่มีปัญหาเดือดร้อน และมาขอรับการสงเคราะห์นั้น ก็เพื่อต้องการให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้

การที่ลูกเลือจะปฏิบัติหน้าที่สังคมสงเคราะห์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ก็จำเป็นจะต้องมีหลักในการปฏิบัติให้ถูกต้อง รู้กระบวนการในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยจะต้องรู้กระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. | ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการและปัญหา
2. | การตรวจสอบทรัพยากร
3. | การวางแผนสังคม
4. | การดำเนินงานตามแผน
5. | การติดตามและประเมินผล

5

ลักษณะและวิธีการสังคมสงเคราะห์

ลักษณะของงานสังคมสงเคราะห์นั้น ผู้ให้การสงเคราะห์หรือที่เรียกว่า นักสังคมสงเคราะห์ต้องยึดมั่น ใน ทฤษฎี หลักการ วิธีการและกระบวนการสังคมสงเคราะห์ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

งานสังคมสงเคราะห์มีลักษณะเป็นทั้งงานสังคมสงเคราะห์อาชีพ และเป็นงานสังคมสงเคราะห์ อาสาสมัคร ซึ่งลักษณะงานทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวของกันอย่างใกล้ชิด เช่น อาสาสมัครช่วยเหลือ ผู้เจ็บป่วยใน โรงพยาบาล ในภาวะสงคราม

วิธีการสังคมสงเคราะห์ แบ่งออกได้เป็น 5 วิธี ดังนี้

1. | การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย
2. | การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน
3. | การจัดระเบียบชุมชนและการพัฒนาชุมชน
4. | การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์
5. | การบริหารงานสวัสดิการสังคมหรือการบริหารงานสังคมสงเคราะห์

5

ปัญหาในข่ายงานด้านการสังคมสงเคราะห์

1. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้ง เยาวชนที่ติดยาเสพติดให้โทษ
2. ปัญหาเรื่องที่ทำกิน เช่น เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง การบุกรุกป่าเพื่อยังชีพ
3. ปัญหาความไม่มั่นคงในชีวิต เช่น รายได้ของประชาชนไม่พอกับการเลี้ยงชีพ
4. ปัญหาโสเภณี ขอดาน เช่น การขายลูกสาว การนำเด็กมาขอดาน
5. ปัญหาชนกลุ่มน้อย เช่น โจรแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้

7

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การสังคมสงเคราะห์

1. การสงเคราะห์เด็กและวัยรุ่นของกระทรวงมหาดไทย
2. การสงเคราะห์ครอบครัวของกระทรวงมหาดไทย
3. การสงเคราะห์อาชีพของกระทรวงแรงงาน
4. การสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งของกระทรวงมหาดไทย
5. การสงเคราะห์คนชราของกระทรวงมหาดไทย
6. การสงเคราะห์หญิงบางประเภทของกระทรวงมหาดไทย
7. การสงเคราะห์คนไข้โรคจิตทุเลาของกระทรวงสาธารณสุข
8. การสงเคราะห์ผู้ประสพภัยของกระทรวงมหาดไทย
9. การสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพของกระทรวงสาธารณสุข
10. การจัดนิคมสร้างตนเองของกระทรวงมหาดไทย
11. การสงเคราะห์และพัฒนาชาวเขาของกระทรวงมหาดไทย
12. กองการบริการชุมชนของกระทรวงสาธารณสุข
13. การเตรียมงานประกันสังคมของกรมประชาสงเคราะห์
14. งานส่งเสริมองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนของกระทรวงแรงงาน

